

Cikkek 1914. 11. 22. d. e. 96. 10 p.
K. J. J. J.

ERDÉLYI GAZDA

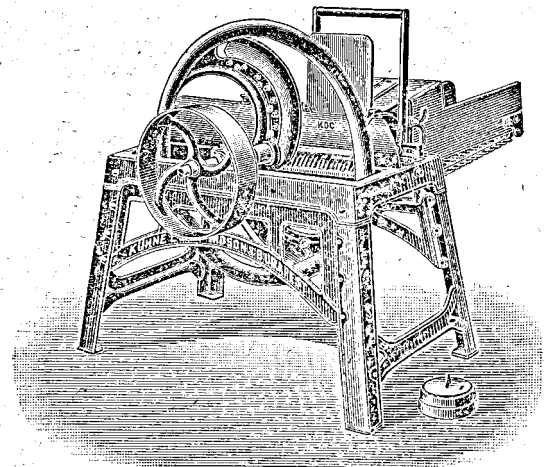
XLVI. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1914. NOVEMBER 22.

47. SZÁM.

Idénygépek: Szecskavágók, répavágók,
hengeres és tárcsás darálók,
tengerimorzsolók kézi- és
erőhajtásra, olajpogácsatorók,
gyökmosógépek, takarmányfüllesztők stb. ::

„RÜHNE” mezőgazdasági
gépgyár r.-t.
MOSON.

Főraktár:

Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 59.

Fiókraktárak: **Debrecen, Kaposvár,
Szabadka, Temesvár:**

Teljes

Takarmánykészítő berendezések
és tejgazdasági felszerelések.

2012

MINDEN GAZDA

érdeke, hogy összes **gép- és motor** szükségleteinek beszerzésekor

az **E. K. A. R. T.**

Motor-, Gép- és Ipartelepek berendezési osztályától

kérjen ajánlatot.

I g a z g a t ó s á g:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota.)

Telefon: 827. sz.

Távirati cím: "EKART"

NAGY JAVITÓMŰHELY

mindenféle rendszerű gépek javítására.

3033

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mű-
trágyaféléket ajánl a

2769

**Mütrágyát
Értékesítő
Szövetkezet**

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

**Zsákot,
Zsineget,**

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vá-
sároljon a

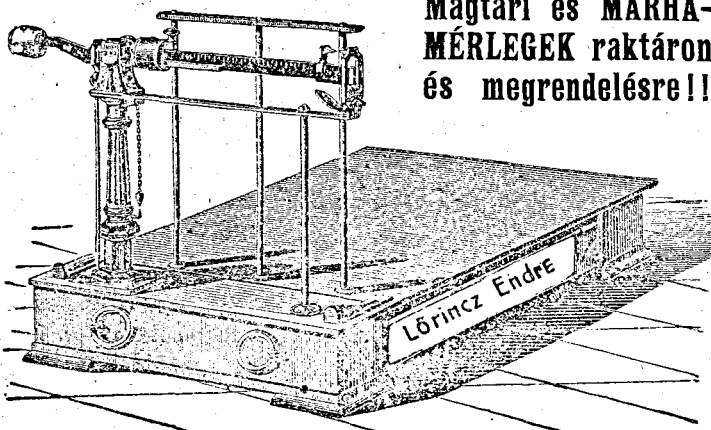
32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
PISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.

**Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZO-
intézet** Kérjen ajánlatot

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGGÉSZITŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

3111

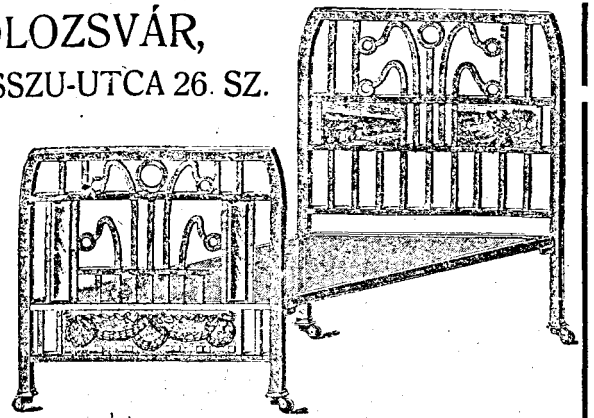
**Magtári és MARHA-
MÉRLEGEK raktáron
és megrendelésre!!**

ELVÁLLAL :

Vas és fémből előállítható szak-
májába vágó minden munkát. Kör-
házak, szállodák, gazdaságok, is-
tállóak, tehenészetek stb. fa, vagy
fémbutorral való berendezését.
Folyósó, lépcső és sirrácok készi-
tését. Gazdasági és kerti kerítéseket
Kerti butorokat és sátrakat. Réz-
és vaságyakat és butorokat, stb.

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

Költségvetéseket és rajzokat kívánataira díjtalanul
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

A KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzügyintézete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjai 1.302.692 korona 10 fillér.

gazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

2004

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kama-
tozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza.
Leszámítol váltókat. bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapíro-
kat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10—50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönök-
et előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok
vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejárattal.
Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megőrzés végett értékpapírokat, betéti
könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt
csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek
mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

1000 holdas bérleti gazdaság

keres

intenzív, jó gyakorlatu, lehetőleg kis
családu nős egyént fix fizetéssel és
conventioval,

ki a gazdaság összes miveleteit érti.

Előnyben ki szállót és komlót is ke-
zelt. Ajánlatoknál csakis bizonyítvány-
másolat csatolandó. Igények megjelöl-
endő. Értekezni

3149

Fried Lipót és Ármin bérlőkkel, Tövissen.

Név és védjegy
törvényes
szabadalom

Patkánin

patkányirtó szer

ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány Patkánin gyáranak vezetősége Nagybecskerekén.

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

Birtok haszonbérbeadási hirdetmény.

A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége tulajdonát képező Szolnok-Doboka vármegye bethleni járás, Apanagyfalva és Fellak község határában fekvő 17 k. hold 510 □-öl belsőség, 18 k. hold 607 □-öl pusztaszőlő, gyümölcsös és terméketlen, 235 k. hold 1450 □-öl legelő és hegyi kaszáló, 352 k. hold 1317 □-öl szántó, 56 k. hold 1188 □-öl rét, 166 k. hold 486 □-öl erdőből álló birtok megfelelő gazdasági épületekkel ellátva 1915. évi január hó 1-től kezdve 6 évre haszonbérbe adatik.

A feltételek Beke József kincstári ispánnál (Kolozsvár, Bocskay-tér 19. szám, II. emelet) a hivatalos órák alatt megtudhatók, hol is a birtok megtekintése bejelentendő.

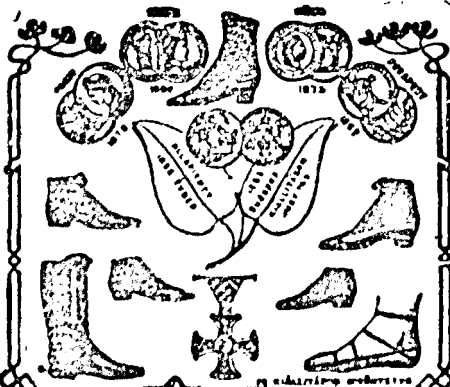
3142

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Főhívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangu műhe-
yében a legjobb anyagból és legújabb divat szerint készült közkedveltsgű
férfi és női cipőraktárára

2019

Megrendelés után készít ame-
rikai és francia, vagy bármily
tetszés szerinti faconu cipőket,
a legkényesebb igényeknek is
megfelelő kivitelben. — Vidéki
megrendelések pontosan és
gyors kivitelben mérték után,
de legbiztosabban egy használt,
a lábra találó cipő bekiültésé-
vel eszközöltetnek. — Kiváló
tisztelettel: Matutsek József.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJEBLENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10 SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Egyleti élet:	
Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése.	455
Önálló eredeti cikkek:	
A kénezésről. <i>Török Bálint.</i>	455
Kisebbszakközlemények	456
Vegyes közlemények	456
Hirdetések.	

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése.

Az E. G. E. igazgatóválasztmánya november hó 17-én, kedden, rendes ülést tartott.

Elnökölt: Báró Bánffy Ernő egyleti elnök.

Előadott: Tokaji László egyl. titkár.

Jelen voltak: Báró Jósika Gábor egyl. alelnök, dr. Papp József egyl. jogtanácsos, Sperker Ferenc, dr. Cséser Lajos, dr. Gidófalvy István, Jakab László, báró Jósika Lajos, báró Mannsberg Sándor, Gy. Rosenberger Sándor, dr. Boér Elek, dr. Szentkirályi Ákos, báró Kemény József.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Sperker Ferenc és dr. Gidófalvy István tagokat.

Titkár előadja a földművelésügyi miniszternek 12.086. eln. sz. leiratát, melyben az aláírásra boesátott hadi kölcsön jegyzésében való részvételre hívja fel nyomtatékosan az egylet figyelmét.

Elnök bejelenti, hogy az elnökség a maga részéről 100.000 korona összeg jegyzését javasolja.

Igazgatóválasztmány, dr. Boér Elek hozzászólása után kimondja, hogy az egyleti alaptörvény terhére a hadi kölcsönből 100.000 korona értékű zárolt kötvényt jegyez s a jegyzéssel elnökséget megbizsa.

Titkár bejelenti, hogy elnökség a nyári szünet alatt felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez a hadbavonult gazdasági cselédek hátramaradt családtagjai ellátásának és a hadbavonultak helyett elvégzendő mezőgazdasági és házi munkálatok mikénti eszközzésének kérdése tárgyában s ezen felterjesztésben egy egységes miniszteri rendelet kibocsátását javasolta.

A miniszter válaszeiratában, utalás-

sal a cselédtörvényre, a rendelet kibocsátását feleslegesnek jelentette ki. Szolgál tudásul.

Ugyanó bejelenti, hogy elnökségnek a kolozsvári mezőgazdasági egyetem felállítására tárgyában, május 12-iki kelettel, 941. V. 13. szám alatt a kormányhoz és képviselőházhoz megküldött memorandumát, pártolás végett, még június hó 8-án megküldötte a titkári iroda: az összes társaságoknak, vármegyéknek, városoknak, képviselőknek stb. Szolgál tudásul.

Ugyanó bejelenti, hogy elnökség július 20-án sürgős felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez a fellépett égerkárok elleni védekezés állami előmozdítása tárgyában. — Szolgál tudásul.

Közhírré tette, népszerűsítette és illetve elintézte az elnökség a nyári szünet alatt a következő leiratokat és átíratokat:

a) A földművelésügyi miniszternek az ifthonmaradottak mezőgazdasági munkákra való buzdítása tárgyában kell leiratát.

b) Ugyanannak a gőzeséplőgépeknek fűtőkkel engedélyezett járására vonatkozó leiratát.

c) Ugyanannak a népfölkelőknek aratási és eséplési munkákra leendő szabadságolása tárgyában írt leiratát, valamint:

d) a gyümölcs és zöltség konzervek készítése tárgyában kell körrendeletét.

e) A G. E. O. Sz.-nek az őszi vetési munkálatok tárgyában intézett megkeresését.

f) Megvásárolt elnökség az Orsz. Vöröskereszt Egylet hadi célokra kibocsátott jótékonyági bélyegeiből 30 kor. árát.

g) Elintézte, szakértői vélemény alapján, gyalui Rosenberger Ignácnak a szájszél- és körömfájás tárgyában beadott indítványát.

h) Az O. M. G. E. felhívására kijelölte a dohánybevételek szakértőket.

Ülés a fent intézkedéseket jóváhagyó tudásul vette.

A G. E. O. Sz. az E. G. E. folyó évi tagdíjait — kérésünkre — 100 koronában állapította meg. — Szolgál tudásul.

A kolozsvári gazd. akadémiánál megüresedett két állami ösztöndíjat elnökség Tekse János és Páll Lajos folyamodóknak javasolta kiadni. — Választmány ezt utólag jóváhagyja.

Új tagokul ülés felvette: Geley Gyula, Farnos, Simon János, Kolozsvár és Bődös József, Kajántó r. tagokat.

Torda-aranyosvármegyei társasággal indítványára kimondja választmány, hogy az E. G. E. és a társaság közösen való alapító tagul belépését elfogadja.

Dr. Szentkirályi Ákos indítványozza, hogy:

a) írasson meg az E. G. E. egy füzetet, melyben utasítás foglaltassék arra nézve, hogy a kisgazda közönség az adott háborús viszonyok között, hogy és miképpen gazdálkodjék, mit termeljen stb. és ezen füzet megírásával Tokaji László titkárt javasolja megbízatni.

b) Osztagasson ki az egylet az irodalmi szakosztály felesleges készlet füzetéből, a szakosztály terhére az azt kérő kisgazdák, papok, tanítók és gazdakörök között bizonyos mennyiséget.*

Ülés az indítványokat elfogadja:

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

A kénezésről.

Írta: **Török Bálint.**

Ha a szappan fogyasztást lehet a kultúra haladásával kapcsolatba hozni, úgy a kénfogyasztásnak a pincegazdaságban való elterjedtsége is kapcsolatba hozható a borászat előhaladásával.

A kén, mint ismeretes, már kis mennyiségben is öitőleg, illetve bénítólag hat a mustra vagy borra ártalmas penészek, élesztősejtek, baktériumokra.

A kénezéssel a borok pasteurizálását helyettesítjük. A kis mértékben való kénezést az új (1908. évi XLVII. t.-c.) bortörvény (2. §-a b) pontja) is megengedi és pedig tiszta kénnel. A kénezés, kénnek, vagy u. n. kénseletnek, t. i. kénbe mártott szövet vagy papirszeletnek a hordóban való elégetése útján történik. Az e célra használt kénnek arzént, fahéjat, székfűszert vagy más fűszert, vagy egyéb anyagot tartalmaznia nem szabad. A kénseletek közül jobb a papirszalagos, ennek kevesebb a hamuja.

A kén használjuk az üres hordók desinficiálására, a must és bor javítására, gyógyítására. Az üres hordót 1—2 havonta szoktuk kénezeni, mindaddig, míg használatba nem vesszük. Használat előtt a kénezett hordót vízzel kimossuk, ezzel

* Ez iránti egyszerű kérések az E. G. E. titkári hivatalához intézendők, mely azokat rövid úton a szakosztály vezetéséhez teszi elintézés végett.

**Mezőgazdák
ZUHATAG KUTJA.**

Serleges rendszer cső és
gummi nélkül.

Minden eddigi
rendszer fölülmul

ŐSZI GAZDASÁGI SZÜKSÉGLETEK BESZERZÉSE!

A szüreti idény és az őszi vetési munkálatok közeledtével ajánlunk: különböző kivitelű borsajtókat, szőlőzuzókat, bogyzókat, borszivattyukat, boroshordókat, must- és bormérőket és mindennemű más szüretelési eszközöket, az összes gazdasági vető- és virágmagvakat, szuperfoszfátot, Thomassalakot, kálit és egyéb műtrágyákat, ekéket, tárcásboronákat, kultivátorokat, vetőgépeket, rostákat és konkolyozókat.

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálósingek és kabátok. Fiu- és leánykafehérmű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

2005
Sárga Kristóf utódai

fehérmű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.
Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint minoénféle ágyhuzat szakszertűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédlő és futószőnyeg gypaju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak rolletták egyedüli főraktára.

egyesül a kén és eltávolodik a hordóból.

A mustot az esetben szoktuk kénezeni, ha távolabbi vidékre szállítjuk, az erjedésnek ideiglenesen való megszüntetése céljából. Aszerint, hogy milyen meleg van szüretkor, 8—20 gr. ként égetünk el hl.-ként. Természetesen, az ilyen must nem élvezhető must gyanánt és nyílt fejtéssel átszellőztetendő.

A borok kénezése kétféle lehet: erős, vagy gyenge. Gyenge a kénezés, ha hektóliterenként (Tordán vederrel számítanak, tehát 10 vederre) 1—2 gr. ként égetünk el. Az ilyen kénezésnél egy liter borba kb. 3—7 miligramm kénessav kerül. — Ennyi kén a bornak nem árt, az egészségre nem káros.

Erősebb kénezésnek mondjuk, ha 2 gr. ként égetünk el az üres hordóban és ismét 2 gr.-ot a félig megtöltött hordóba és úgy fejtjük teli a hordót borral, avagy egyszerre mindjárt 4—5 gr. ként égetünk el benne hl.-ként. Így kb. 6—15 miligr. kénessav jut literenként a borba.

A törésre hajlamos vörös bort is lehet kénezeni, de csakis kismértékben, mert a kén a bor vörös festőanyagát rongálja s a bor veszít ezáltal a színéből.

A *tulságos* kénezés egyrészt hátrányára van úgy a fehér, mint a vörös bornak, másrészt árt az egészségnak. Késlelteti az erjedést, illetve utóerjedést, a bor írását, az illat és zamat anyagok kifejlődését hátráltatja, a bor színét halványítja, továbbá a kénessavnak a hordó dongáin felszűrődő levegő oxigénjével való egyesüléséből *kénessav* keletkezik, mely a bort a további vegyi folyamatok útján savanyubbá teszi, másrészt pedig az egészségre is ártalmas, mert emésztési zavarokat, hányingert, gyomorégést és főfájást okoz.

Az osztrák bortörvény 8 miligr. kénessav tartalmat engedélyez literenként, a magyar 20-at. 20 miligramm még nem ártalmas az egészségre, ennél több azonban már ki is éri a borból és 60 miligrammnál a fenti kellemetlen tünetek, főfájás stb. már bekövetkeznek.

Az erősebb erdélyi borok kénezése felesleges is. Csak annyi ként adjunk a bor-

hoz, amennyivel annak frissességét, egészségét, színét biztosítjuk. A minden fejletésnél való kénezés inkább csak a lágyabb homoki boroknak való. A kénezés után a bor szabad kénessav tartalma állandóan és rohamosan esik, míg a kötött kénessav mennyisége egy darabig emelkedik, azután pedig az is csökken s a két-telvel együtt az összes savtartalom is.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **A burgonya rothadásának megállítására** egy gyakorlati gazda kísérletei alapján igen alkalmasnak mutatkozott a szőlő porozására is alkalmazni szokott rézkénpor, amellyel kb. annyira fujtatjuk meg rétegenként elrakáskor a burgonyát, a mennyire a szőlőt szoktuk porozni. Ha a rothadás már jelentékenyen mutatkozik, úgy valamivel több rézkénport adagolunk.

Hirdetőinkhez!

Lapunk kiadóhivatala most küldötte szét negyedévi és időszaki hirdetési számláit. Miután azokra a **moratórium hatálya nem terjed ki** és egyébként is lapunknak egyetlen fenntartási forrása a **hirdetési díjakból áll, felkérjük hirdetőinket, hogy a számlázott összegek beküldését haladéktalanul elintézní sziveskedjenek.**

Hazafias tisztelettel
Az ERDÉLYI GAZDA
kiadóhivatala.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A mezőgazdasági helyzet.

Torda-Aranyos vármegye. (A Torda-aranyosvármegyei Gazdasági Egyesület jelentése.) A kukorica fejlődése rendes volt. A múlt évi terméshez viszonyítva 50 százalékkal jobb. Az érő kukoricában a varjak nagy károkat csináltak. A burgonyatermés helyenként várakozáson felel. Általában igen jó. A gumók fejlettek. A mennyiség kielégítő. A cukorrépa-

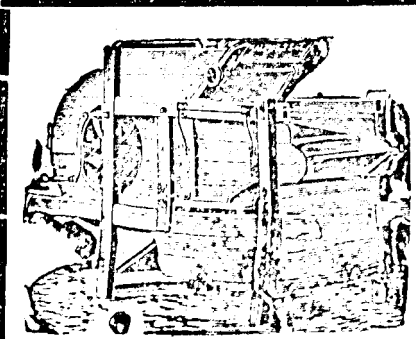
termés úgy mennyiségileg, mint minőségileg közepes. Táblánként igen változatos. Amely táblák a fagytól nem szenvedtek, kielégítőek. Mind a három termés betakarítása folyamatban van. A munkákat az állandó esőzések nehezítik és hátráltatják. Munkáshányról szólni alig lehet s ha van is helyenként, az csak addig tart, míg a kisgazdák saját terményeiket betakarítják, ami 1—2 hét alatt megtörténik.

Háromszék vármegye. (A Háromszékvármegyei Gazdasági Egyesület jelentése.) A kukorica fejlődése rendes volt. A termés előreláthatólag a múlt évinek felel meg. A burgonyatermés igen jó. Minőség és mennyiség tekintetében is a tavalyinál jobb. A cukorrépa termés eredménye megfelelő. A termés betakarítás folyamatban van, azonban ez alkalommal munkáshiány észlelhető.

— **A gazdák és a hadikölcsön.** A Magyar Gazdaszövetség nov. 13-án délután Darányi Ignác elnöke alatt tartott ülésének főtárgya a hadikölcsön volt. Az elnöki megnyitó utalt arra, mennyire igazuk volt azoknak, akik azt hirdették, hogy az erőssége attól függ, milyen erős a földmivelő osztály. Arra kell nálunk is törekedni, hogy a nemzet legszelesebb rétegeinek is legyenek értékpapirjai. Sajnos, eddig nem így volt, de itt a kedvező alkalom. Az a helyes dolog, hogy az ország legfeljebb csak önmagának tartozzék. — Örömmel üdvözlí az Országos Központi Hitelszövetkezetet, hogy a hadi kölcsön ügyét felkarolta s módot nyujt a földmivelő lakosságnak állampapírok szerzésére. Indítványozza, hogy a Szövetség gazdakörök útján teljes erkölcsi súlyával mozdítsa elő a kölcsön jegyzését. A gazdaszövetség maga 10.000 koronát jegyezzen. Báró Korányi Frigyes megköszönvén az O. K. H. Szövetkezetet ért elismerést, kijelenti, hogy máris igen jelentékeny összeg van biztosítva a falusi szövetkezetek útján, amelyek legutóbb is fényes tanúságot tettek áldozatkészségükről. A választmány ezután az elnök indítványát egyhangulag elfogadta. — Ezután a folyó ügyeket intézték el.

— **A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének igazgatósága** Jeszenszky Pál kir. tanácsos, vezérigazgató javaslatára elhatározta, hogy a szövetkezet 200.000 korona értékben vesz részt a nemzeti hadikölcsön jegyzéséből.

— **A sertésszállítás megkönnyítése.** A földmivelésügyi miniszter megengedte, hogy a ragadós száj- és körömfájás miatt

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb eredeti „KALMAR” rostát

sziveskedjék **árjegyzéket** kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

2006

KALMAR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely
Vezérképviselő: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége Budapest, V., Váci-körut 32.

lezárt magyarországi thjf. városok, r. t. városok és községek vérszentes olyan udvaraiból — tanya, major stb. — amelyek nem a fertőzött udvarok közvetlen környékében vannak, egészséges vágósertések, az érkezéstől számítva 48 órán belül való levágás céljából Szabadkára, közvetlenül a Magyar Huskiviteli R. T. vasuti vágánnyal ellátott vágótelepére küldessenek minden külön engedély nélkül. A felrakási állomás illetékes állatorvosa az elszállítás csakis abban az esetben engedheti meg, ha a legnagyobb körültekintéssel végzett vizsgálat során meggyőződött róla, hogy a betegség elhurcolás eshetősége csakugyan ki van zárva és hogy az utközben való befertőzés veszélye sem forog fenn.

— **Takarmányozási tilalom árpára.** Németországban legközelebb kiadják az árpatakarmanyozási tilalmat. A tilalomnak az a célja, hogy az árpa kizárólag az emberi táplálkozás céljaira legyen felhasználható. Ez a tilalom 5—6 millió métermázsra árpát szabadít fel a táplálkozás céljaira.

— **Ragadós állatbetegségek.** A földmívelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint emelkedett a mult hét folyamán a száj- és körömfájással fertőzött községek száma 2602-ről 2619-re és a veszettséggel fertőzöttek 147-ről 148-ra. Csökkent a lépfenével fertőzött községek száma 78-ról 77-re, a takonykórral fertőzöttek 19-ről 16-ra, a juhhimlővel fertőzöttek 27-ről 24-re, az ivarszervi hólyagos kiütéssel fertőzöttek 8-ról 7-re, a rühkórral fertőzöttek 64-ről 56-ra, a bivalyvésszel fertőzöttek 31-ről 28-ra, a sertésorbáncsal fertőzöttek 101-ről 85-re és a sertésvésszel fertőzöttek 453-ról 405-re.

— **A hadikölcsön jegyzése.** A Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaság mint szövetkezet emelt hangú körlevelet intézett községi állatbiztosító szövetkezeteihez, melyben azok igazgatóságát és tagjait, a hadikötvények jegyzésére felhívja. A központi igazgatóság folytán szövetkezetei és ennek tagjai, tömegesen jelentkeznek a kölcsön jegyzésére.

— **A francia bortermelés válsága.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületéhez érkezett jelentés szerint Franciaország az idén igen bő szüretnek nézett elébe, mely olyan gazdagnak ígérkezett, minő már negyven év óta nem volt. Ennek a várakozásnak azonban a németekkel kezdett háboru alaposan véget vetett. Két fontos borvidéket — Champagnet és Bourgognét — a németek bevonulása legközvetlenebbül érintett s így történt, hogy ott hetek óta szünetel minden munka és viszont a hadakozás folytán rengeteg kár esett az ültetvényekben. Az itt felhalmozott készletekből sok elpusztult, de a francia bortermelés valódi kincséből, a Midi (Délvidék) is sokat szenvedett azáltal, hogy a munkaképes férfi lakosság nagy része fegyvert volt kénytelen ragadni. Ott már régóta folyt a munka és viszont a hadakozás folytán rengeteg kár esett az ültetvényekben. Az itt felhalmozott készletekből sok elpusztult, de a francia bortermelés valódi kincséből, a Midi (Délvidék) is sokat szenvedett azáltal, hogy a munkaképes férfi lakosság nagy része fegyvert volt kénytelen ragadni. Ott már régóta folyt a munka és viszont a hadakozás folytán rengeteg kár esett az ültetvényekben.

alól mindjárt magával vinné, nincs sehol. Északfranciaországban szünetel minden polgári forgalom. A jobbmódu kereskedők délvidékre, vagy külföldre menekültek.

Az Erdélyi Gazda hirdetési díjai és feltételei. (Gazdák részére.)

Lapunk hirdetési megrendeléseket — tekintettel a rendkívüli viszonyokra — mostantól kezdve gazdaktól is **csak előre való fizetés mellett** fogadhat el. Erre való tekintettel az alábbiakban közzétesszük a gyakrabban előjöheto hirdetési alakok és nagyságok közlési díjait és kérjük gazdatársainkat, hogy ezen közlésünket kivágva, vagy a lappal együtt **örizzék meg, tartsák kézügyben** és alkalom esetén ahoz alkalmazkodva tegyék meg hirdetési rendelkezéseiket.

Hirdetési áraink

gazdák részére a következők:

1., 40 □ cm. nagyságu hirdetés, kb. 20 szóig (mint jelen számban a Nagy Dénes-féle hirdetés):

1-szeri közlésének ára:	3 korona,
3-szori " " "	6 " "
6-szori " " "	10 " "
12-szeri " " "	18 " "

2., 80 □ cm. nagyságu hirdetés, kb. 40 szóig (mint a Lutz Ede és Társa-féle hirdetés):

1-szeri közlésének ára:	4 korona,
3-szori " " "	10 " "
6-szori " " "	18 " "
12-szeri " " "	34 " "

3., 120 □ cm. nagyságu hirdetés, kb. 60 szóig (mint a Matutsek József-féle hirdetés):

1-szeri közlésének ára:	5 korona,
3-szori " " "	13 " "
6-szori " " "	24 " "
12-szeri " " "	42 " "

4., 160 □ cm. nagyságu hirdetés, kb. 80 szóig (mint a 2., alattinak kétszeres nagysága):

1-szeri közlésének ára:	6 korona,
3-szori " " "	16 " "
6-szori " " "	30 " "
12-szeri " " "	56 " "

5., 240 □ cm. nagyságu hirdetés, kb. 120 szóig (mint a 3., alattinak kétszeres nagysága):

1-szeri közlésének ára:	8 korona,
3-szori " " "	22 " "
6-szori " " "	40 " "
12-szeri " " "	76 " "

Hirdetési díj és szöveg minden számhoz legkésőbb **pénteken délig** a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **A jövő évi termés biztosítása és az egérkarak.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez nap-nap után beérkező jelentések mind elkeseredettebben panaszoznak, hogy a száraz időjárás folytán szinte óriási mértékben elszaporodott mezei egerek annyi kárt tesznek a vetésekben, hogy kellő védekezés elmulasztása esetén a jövő évi termés az ország legtöbb vidékén nem tekinthető teljesen biztosítottnak. Rubinek Gyula igazgató az egyesület most tartott gyűlésén a fenti körülményre rámutatva, beszámolt a földmívelésügyi kormányznak e téren tett intézkedéseiről és sürgette, hogy körülményekhez képest a gazdák is tegyenek meg minden tőlük telhetőt az egérkarak folytán fenyegető bajok elhárítására. Az igazgató előterjesztéséhez fűződő vitát követőleg Elek Ernő felhíván a figyelmet arra, hogy a mezei egerek legtermészetesebb menedékhelyei az országutak partoldalai és a vasuti töltések, melyeknek megmérgezésére a gazdák nem kötelezhetők, az O. M. G. E. elhatározta, hogy a szóban forgó fontos érdekekre való tekintettel a kormány figyelmébe fogja ajánlani az egérirtásnak fent jelzett helyeken való megkezdését.

— **A cukorgyárak és a gazdák.** Erdély cukorrépa termelő gazdaköztségének jelentékeny része a marosvásárhelyi cukorgyárnak termeli a répát, mely gyár a szerződés értelmében 2 kor. métermázsánkénti ár felett praemiumot fizet a bevéltott répamennyiség után, ha az aussigi cukortözsde október, november és december hónapokban a nyers cukor árát 28 koronán felül jegyzik. A háborus idők miatt az aussigi cukortözsde szünetel, így tehát a praemium megállapítására más alapot kell találni. A cukorgyár a kereskedelemügyi miniszter döntését kérte e tárgyban, a Torda-Aranyosvárm. Gazdasági Egylet a vármegye cukorrépa termelő gazdáinak érdekében felirt az O. M. G. E. elnökségéhez, kérve az elnökséget, miszerint hatna oda, hogy a praemium megállapításánál a földmívelésügyi minisztérium és az O. M. G. E. is képviselve legyenek, hogy e nehéz időkből a gazdák jogos kívánságai minden tekintetben megfelelő méltánylásban részesüljenek, annál is inkább, mivel ma a cukor árak jóval magasabbak, mint 1911-ben, amikor a gyár métermázsánként 65 fillér praemiumot fizetett.

— **A vetőmagpiac.** A *Lóheremag* irányzata továbbra is szilárd s különösen az arankamentes és tisztításra alkalmas minőségek keresettek, melyek emelkedő árak mellett azonnal vevőre találnak. — Nagy arankát tartalmazó tételek kivételre Németországban szintén elhelyezhetők. *Lucernamagban* Olaszország emelte az árakat. Hazai árban a rendkívül gyenge termés folytán a kínálat minimális és az irányzat emelkedő. *Tavaszi búkkönyből* a jó minőségű áru továbbra is rendkívül keresett, ilyen minőségű áruban azonban a kínálat csekély. A *ballacim* keresett. Irányzata szilárd. Nyersáruért az árak métermázsánként a következők: *Lóheremag* természetű arankamentes 215—240 korona, arankamentességre alkalmas 190—200, nagyarankás 135—155; lucernamag természetű arankamentes 180—210, szép sárgaszínű 155—170, kereskedelmi

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár
3023 Erdélyrészi képviselote, állandó nagy raktára
Babos és Társai vasnagykereskedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

áru 135—145; lenmag 34—35, köles 24—24.50, baltacim 42—45, tavaszi bükköny 30—32 korona.

— A „Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítési szövetkezele az igazgatóság felhatalmazása alapján 250.000 koronával vesz részt a nemzeti hadikölcsön jegyzésében. Külön vesz részt a kölcsön jegyzésében a szövetkezet tisztikara.

— A Marostordavármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 14-én tartott igazgatóválasztmányi ülésén alaptökéjéből 10.000 koronát szavazott meg a nemzeti (hadi) kölcsönhöz való hozzájárulásra. Az ülés egyéb tárgyai a miniszteri leiratok és folyó ügyek tárgyalására szorítkoztak.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

A Dr. Borovszky-féle szagosított
BOROLIN
a világ legjobb és leghatásosabb házi-szere. A Borolin a fájdalmakat azonnal megszünteti.
Megrendelhető a Borolingyárban
Budapest, II., Margitrapart 45. sz.
Próbaüveg 50 fillér.

KERESEK
egy ügyes, a gazdaság minden ágazatában jártas
ISPÁNT.
Levélcím: **Nagy Dénes** földbirtokos Torda. (Torda-Aranyos vármegye)

A legnagyobb állami és első díjakkal kitüntetve.
Bogyay Gyula tájkertészete
tájkertész és kertépítő
BUDAPEST
Telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—33
2273 **VII., Gizella-ut 15.**
(Lakás: Stefáni-ut 1. szám.)

Számtartói, intézői állást

3146

keres gazd. akadémiát kitűnő eredménnyel végzett, gyakorlattal bíró hadmentes, 24 éves keresztény gazda. Jelenleg cca 2000 holdas bér-gazdaságban számtartó, állását a bérlet lejárta miatt kell elhagynia.

Cím a kiadóhivatalban.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK
KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)
FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő
HÁZAKRA
15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT
A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férfiai adnak véleményt.
A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD
TAKARÉK-BETÉTEKET
és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.
2001

Magyar erdélyi fajta ökröket 1-4 éves korig, igás-ökröket, és 4-6 éves bival-ökröket
sürgősen
keresünk megvételre.
Ajánlatokat kor, súly és ár megjelölésével (legalább 10 darabot kitevő mennyiségről) kérünk az
Erdélyi Gazda Társaság
Kolozsvár címen — küldeni. 3035

Keresek 3148
nagyobb, erőhajtásra alkalmas
Tengeri szártépőt
kölcsöndij melletti használatra.
Levélcím:
NAGY DÉNES földbirtokos,
Torda. (Torda-Aranyos megye.)

MIKROSOL
Hatása biztos
Páratlan
a maga nemében!
Ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

SZAGTALAN LEGJOBB SZER
Házigombbal ellen
3-10 éves
EPÜLETHIGIENES
IMPREGNÁLÓ
Egyedüli gyárosai
LUTZ EDE ÉS TÁRSA
BUDAPEST VII. ÖRNAGY U. 4.

Lutz Ede és Társa
festékgyárak 2767 IV.
BUDAPEST, VII., Örnagy-utca 4.

Hirdetések felvételnek.

Gazdatiszt. 3147
Idősebb férfi, volt alkalmazást birtokbérlő óhajt mint gazdatiszt vagy egyéb foglalkozást gazdaságnál, teljesen megbízható ember
BILINSZKI LAJOS, Marosludas.